

รายงานการประชุม
คณะกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕
วันศุกร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๐๐ น.
ณ มูลนิธิอนุรักษ์ปารอยต่อ ๕ จังหวัด ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
และประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้มาประชุม

๑. พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ
รองนายกรัฐมนตรี	ประธานอนุกรรมการ
๒. ดร.สุรสีห์ กิตติมณฑล
เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายประยูร อินสกุล
รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
แทน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๔. นายธงชัย พงษ์วิชัย
ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจการขนส่งทางน้ำ
แทน ปลัดกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๕. นางอรนุช หล่อเพ็ญศรี
รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แทน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๖. นายนิรัตน์ พงษ์สิทธิถาวร
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๗. นายประสม ดำรงพงษ์
ผู้อำนวยการสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลาง รักษาการ
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม
แทน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๘. พลเรือตรี คมสัน กลิ่นสุคนธ์
รองเจ้ากรมอุทกศาสตร์
แทน เจ้ากรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ	อนุกรรมการ
๙. นายพิทยา ปราโมทย์วรพันธุ์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
แทน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๑๐. นายธเนศร์ สมบูรณ์
ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา
แทน อธิบดีกรมชลประทาน	อนุกรรมการ

๑๑. นายพิสิษฐ์...

๑๑. นายพลีษฐ์ เอี้ยวพานิช
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
แทน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	อนุกรรมการ
๑๒. นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	อนุกรรมการ
๑๓. นางสาวสุจินต์พร ผานูการณ
ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์
แทน อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ
๑๔. นายสำเริง แสงภู่วงค์
อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร	อนุกรรมการ
๑๕. นายทวี เสริมภักดีกุล
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
แทน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
๑๖. นางสาวชมภารี ชมภูรัตน์
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๑๗. นายวชิรวิทย์ โพธิ์วิจิตร
ผู้ช่วยผู้ว่าการการประปานครหลวง
แทน ผู้ว่าการการประปานครหลวง	อนุกรรมการ
๑๘. นายกฤษฎา ศังขมณี
รองผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค
แทน ผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค	อนุกรรมการ
๑๙. นายประเสริฐ อินทับ
ผู้ช่วยผู้ว่าการผลิตไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียน
แทน ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๒๐. นางสาวนา ศิลป์เบญจพร
รองผู้อำนวยการสำนักการระบายน้ำ
แทน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๒๑. นายสุรเจตส์ บุญญาอรุณเนตร
ผู้อำนวยการฝ่ายนวัตกรรมสารสนเทศทรัพยากรน้ำ
แทน ผู้อำนวยการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)	อนุกรรมการ
๒๒. นายธัชชัย แสนเสนา
นักภูมิสารสนเทศชำนาญการพิเศษ
แทน ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	อนุกรรมการ
๒๓. นายเจษฎา แก้วกัลยา	อนุกรรมการ
๒๔. นายประดิษฐ์ บุญตันตราภรณ์	อนุกรรมการ
๒๕. นายสุวัฒนา จิตตลดากร	อนุกรรมการ
๒๖. นายชยันต์ เมืองสง
รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	อนุกรรมการ
และเลขานุการ

๒๗. นายบุญสม...

๒๗. นายบุญสม ชลพิทักษ์วงศ์	อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ	และผู้ช่วยเหลืองานการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	
๒๘. นางสุธีราพร นิमितกุลไพบูลย์	อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	และผู้ช่วยเหลืองานการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	

ผู้เข้าร่วมประชุม

กรมอุตุนิยมวิทยา

๑. นายสมควร ตันจານ	ผู้อำนวยการส่วนพยากรณ์อากาศกลาง
๒. นายณัฐกิตติ์ สิงหเพชร	นักอุตุนิยมวิทยาปฏิบัติการ
<u>สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย</u>	
๓. นายพงศธร ประภักรางกุล	ผู้อำนวยการศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ
<u>มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</u>	
๔. ผศ.ดร.สิตางค์ ฟิลัยหล้า	สาขาวิศวกรรมแหล่งน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์
<u>สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ</u>	
๕. พลเอก นภนต์ สร้างสมวงษ์	ที่ปรึกษาเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๖. นางพัชรวีร์ สุวรรณิก	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการลุ่มน้ำ
๗. นายธรรมพงศ์ เนาวบุตร	ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์น้ำ
๘. นางสาวอัญชลี เฟื่องห้วยรอ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๙. นายพีระพันธ์ พุกฤษศิริวรรณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๑๐. นายสิริวัชร บุญวิชัย	วิศวกรชลประทานชำนาญการ
๑๑. นางสาวมนทชา มานะมุตติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๒. นายศิระพิสิษฐ์ พัฒนพงศ์อนันต์	วิศวกรชลประทานปฏิบัติการ
๑๓. นายวรพล เรืองศรี	วิศวกรชลประทานปฏิบัติการ
เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๐ คน	

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ประธานการประชุม แจ้งที่ประชุมว่า การประชุมในวันนี้ เพื่อติดตามผลการดำเนินงาน ๙ มาตรการฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๖๕ รวมทั้งพิจารณากำหนด มาตรการรับมือฤดูฝนปี ๒๕๖๕ การปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง และการนำ งานวิจัยกำจัดผักตบชวามาใช้งานจริงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ขอให้อนุกรรมการฯ ร่วมกันพิจารณา เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระ...

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

- รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔

ตามที่ได้มีการประชุมคณะกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ น. ห้องประชุมน้ำปิง ชั้น ๔ อาคารจุฑามาศ ถนนวิภาวดีรังสิต เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร และประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมเสร็จเรียบร้อยแล้ว และแจ้งเวียนรายงานการประชุมดังกล่าวให้คณะกรรมการฯ พิจารณารายงานการประชุมแล้ว ตามหนังสือ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๔๑๒/ว ๑๑๓๗๖ - ๑๑๓๗๗ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และคณะกรรมการฯ ได้ตรวจสอบและแจ้งขอปรับปรุง/แก้ไข/เพิ่มเติม จำนวน ๑ หน่วยงาน คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ขอปรับปรุง/แก้ไข/เพิ่มเติม ดังนี้

- หน้า ๓ ขอเพิ่มผู้เข้าร่วมประชุม

“การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

๑๔. นางวันเพ็ญ แก้วแกมทอง หัวหน้ากองจัดการทรัพยากรน้ำ”

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการปรับปรุง/แก้ไข/เพิ่มเติม เรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่อง

- การติดตามผลการดำเนินงานตามผลการประชุมของคณะกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

นายชัยนัต เมืองสง รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อนุกรรมการและเลขานุการ รายงานต่อที่ประชุมว่า จากการติดตามผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ติดตามความก้าวหน้าทั้งหมด ๖ ประเด็นดังนี้

(๑) ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเร่งดำเนินการการแก้ปัญหาน้ำเค็ม น้ำท่วม และน้ำแล้ง พร้อมทั้งประสานกรมชลประทานเร่งขับเคลื่อนการพิจารณาทางเลือกเพื่อป้องกันน้ำเค็ม เช่น การก่อสร้างประตูระบายน้ำในแม่น้ำสายหลักเพื่อป้องกันปัญหาน้ำเค็ม ผลการดำเนินการ มติคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ เห็นชอบแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาการรุกตัวของน้ำเค็ม น้ำท่วมและน้ำแล้ง ในลุ่มน้ำติดอ่าวไทย ระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยบรรจุในคำของบประมาณปี ๒๕๖๖ เพื่อศึกษาทางเลือกต่อไป

(๒) ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเร่งประเมินผลกระทบของธนาคารน้ำใต้ดิน และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย พิจารณาวិธีการเติมน้ำบาดาล เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำใต้ดินในระยะยาว และดำเนินการเติมน้ำใต้ดิน เพื่อเป็นน้ำสำรองอย่างต่อเนื่อง ผลการดำเนินการ ปัจจุบันได้จัดทำแผนพัฒนาธนาคารน้ำใต้ดิน จำนวน ๒,๘๐๐ ตำบล และพื้นที่เป้าหมายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ จำนวน ๑,๗๑๓ ตำบล และกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้จัดทำคู่มือการการเติมน้ำใต้ดินเรียบร้อยแล้ว ผลการดำเนินงาน ดังนี้ งบกลางปี ๒๕๖๓/๖๔ จำนวน ๖๙๖ แห่ง (ดำเนินการแล้วเสร็จร้อยละ ๑๐๐)

งบกลาง...

งบกลางปี ๒๕๖๔/๖๕ จำนวน ๔๔ แห่ง (ดำเนินการแล้วเสร็จร้อยละ ๑๐๐) และงบปกติปี ๒๕๖๕ จำนวน ๓๐๐ แห่ง (ดำเนินการแล้วเสร็จร้อยละ ๘๑) โดยผลการประเมินธนาคารน้ำใต้ดิน ดังนี้

(๒.๑) ในกระบวนการเติมน้ำบาดาล เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำใต้ดินในระยะยาว ได้ดำเนินการ ดังนี้

- พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ก่อสร้างไม่ให้อยู่ใกล้กับแหล่งปนเปื้อนของมลพิษลงสู่ชั้นน้ำบาดาล

- วิเคราะห์คุณภาพน้ำก่อน - หลังการก่อสร้างระบบฯ จำนวน ๑,๗๙๗ ตัวอย่าง

- เปรียบเทียบผลวิเคราะห์คุณภาพน้ำทั้งก่อนและหลังการก่อสร้างระบบฯ

ผลปรากฏว่ามีคุณภาพใกล้เคียงกัน และมีคุณภาพน้ำไม่เกินเกณฑ์อนุโลมให้ใช้บริโภคตามมาตรฐานน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภคได้ และไม่พบสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในตัวอย่างน้ำ

(๒.๒) จากข้อมูลผลวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ตามข้อ (๒.๑) แสดงให้เห็นว่ายังไม่พบผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการ

(๓) ให้กรมอุตุนิยมวิทยาปรับปรุงการคาดการณ์ปริมาณฝนให้มีความถี่มากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน รวมถึงวิธีการประชาสัมพันธ์และมีความถี่เพิ่มขึ้น ผลการดำเนินการได้ดำเนินการคาดการณ์ปริมาณฝนให้มีความถี่มากขึ้นและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง ตามมาตรการรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ในมาตรการที่ ๑ คาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและฝนน้อยกว่าค่าปกติ และมาตรการที่ ๔ ซ่อมแซม ปรับปรุงอาคารชลศาสตร์/ระบบระบายน้ำสถานีโทรมาตรให้พร้อมใช้งาน ซึ่งรายละเอียดการดำเนินงานนำเสนอในวาระที่ ๕.๑

(๔) ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยและกรมชลประทานใช้กลไกคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดในการปรับแผนการระบายน้ำให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ผลการดำเนินการ ได้ดำเนินการปรับแผนการระบายน้ำให้สอดคล้องกับสถานการณ์แล้ว ตามมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕ ในมาตรการที่ ๔ กำหนดการจัดสรรน้ำฤดูแล้ง โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมชลประทาน และกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ได้ดำเนินการร่วมกันในการกำหนดปริมาณน้ำจัดสรรในฤดูแล้งและแจ้งให้จังหวัดในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบแผนเรียบร้อยแล้ว ซึ่งรายละเอียดการดำเนินงานนำเสนอในวาระที่ ๔.๒

(๕) ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ประสานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงทะเบียนพื้นที่เพาะปลูกฤดูแล้งล่วงหน้า และกำหนดพื้นที่เพาะปลูกในรูปแบบแผนที่ด้วย ผลการดำเนินการ กรมชลประทานและกรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการวางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๕ ทั้งประเทศแล้ว จำนวน ๑๑.๖๕ ล้านไร่ ตามมาตรการรองรับสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๖๕ ในมาตรการที่ ๕ วางแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ซึ่งรายละเอียดการดำเนินงานนำเสนอในวาระที่ ๔.๒

(๖) ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติขับเคลื่อนการดำเนินการประปาหมู่บ้าน ผลการดำเนินการ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้บูรณาการแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานประปาหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรองปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน และมีผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำ และผู้แทนกรมอนามัยเป็นคณะทำงานและเลขานุการร่วม โดยได้มีการประชุมคณะทำงานฯ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ประชุมได้เห็นชอบคู่มือหลักเกณฑ์และมาตรฐานคุณภาพระบบประปาหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานประปาหมู่บ้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายเจษฎา...

นายเจษฎา แก้วกัลยา อนุกรรมการ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า ในประเด็นสำคัญลำดับที่ ๑ มีข้อสั่งการให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาการรุกตัวของน้ำเค็ม น้ำท่วม และน้ำแล้งโดยเร่งด่วน พร้อมทั้งประสานกรมชลประทานเร่งขับเคลื่อนการพิจารณาสรุปทางเลือกเพื่อป้องกันการรุกตัวของน้ำเค็ม เช่น การสร้างประตูระบายน้ำในแม่น้ำสายหลักและจากการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำรายภาค ในพื้นที่ภาคตะวันออก ทราบว่าเขื่อนทดน้ำบางปะกงไม่สามารถลดบานประตูได้เต็มที่ เนื่องจากจะเกิดปัญหาดังฟุ้งและน้ำท่วมล้นตลิ่ง จะต้องมีการจัดจากอ่างเก็บน้ำตอนบนประมาณ ๕๐-๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ในช่วงฤดูแล้งระหว่างเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์ สำหรับช่วยผลักดันน้ำเค็ม แต่ก็ยังไม่ยังสามารถผลักดันน้ำเค็มได้มากนัก จึงขอเสนอให้มีการศึกษาความเหมาะสมในการพิจารณาก่อสร้างประตูระบายน้ำหรืออาคารบังคับน้ำบริเวณท้ายเขื่อนทดน้ำบางปะกง เพื่อช่วยบริหารจัดการเขื่อนตัวบน เป็นการช่วยประหยัดน้ำจืดจากอ่างเก็บน้ำตอนบน แก้ปัญหาดังฟุ้ง น้ำท่วมตลิ่ง และป้องกันน้ำเค็มรุกล้ำ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในระยะยาวอย่างยั่งยืน

นายสุวัฒนา จิตตลดากร อนุกรรมการ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า ประเด็นการจัดทำคู่มือธนาคารน้ำใต้ดิน เสนอให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดเตรียมคู่มือเชิงพื้นที่ด้วย

นายสุรสิทธิ์ กิตติมณฑล เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ รองประธานอนุกรรมการ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ดำเนินการจัดทำคู่มือเชิงพื้นที่เรียบร้อยแล้ว และได้แจ้งประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ประธานมีข้อสั่งการเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ให้กรมชลประทานนำข้อพิจารณาในเรื่องอาคารบังคับน้ำ โดยหากดำเนินงานต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน ๕ ปี
๒. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการเติมน้ำใต้ดิน และขยายผลการดำเนินการ พร้อมสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม
๓. ให้กระทรวงมหาดไทยเร่งขับเคลื่อนการดำเนินการประปาหมู่บ้านให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

มติที่ประชุม รับทราบ โดยให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม และข้อสั่งการของประธานไปพิจารณาดำเนินการ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ รายงานสภาพอากาศ สถานการณ์น้ำปัจจุบัน และการคาดการณ์

นายชยันต์ เมืองสง รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อนุกรรมการและเลขานุการ รายงานสภาพอากาศ สถานการณ์น้ำปัจจุบัน และการคาดการณ์ ดังนี้

๑) **สภาพอากาศ** ประจำช่วงวันที่ ๗ - ๘ มีนาคม ๒๕๖๕ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบน และทะเลจีนใต้ ทำให้บริเวณดังกล่าวจะมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น โดยมีลักษณะของพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง และลูกเห็บตกบางพื้นที่ สำหรับลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้มีกำลังแรงขึ้น ประกอบกับหย่อมความกดอากาศต่ำปกคลุมบริเวณเกาะสุมาตรา ทำให้ภาคใต้มีฝนตกหนักบางแห่งในช่วงวันที่ ๙ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ความกดอากาศต่ำปกคลุมประเทศไทยตอนบน ทำให้บริเวณดังกล่าวมีอากาศร้อนกับมีฟ้าหลัวในตอนกลางวัน สำหรับลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้จะมีกำลังอ่อนลง ทำให้ภาคใต้มีฝนลดลง

๒) สภาพฝน...

๒) สภาพฝน และการคาดการณ์ฝน ปริมาณฝนสะสม (ตั้งแต่ ๑ มกราคม – ๖ มีนาคม ๒๕๖๕) ปริมาณฝนรวมทั้งประเทศ ๑๒๘.๘ มิลลิเมตร สูงกว่าค่าปกติ ๗๔.๗ มม. (ค่าปกติ ๕๔.๑๐ มิลลิเมตร) โดยแต่ละภาคมีปริมาณฝนรวม ดังนี้ ภาคเหนือ ๘๐.๕ มิลลิเมตร (ค่าปกติ ๒๒ มิลลิเมตร) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕๑.๖ มิลลิเมตร (ค่าปกติ ๒๕.๒ มิลลิเมตร) ภาคกลาง ๘๕.๗ มิลลิเมตร (ค่าปกติ ๒๖.๒ มิลลิเมตร) ภาคตะวันออก ๑๑๙.๙ มิลลิเมตร (ค่าปกติ ๕๙ มิลลิเมตร) ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ๓๓๖.๙ มิลลิเมตร (ค่าปกติ ๑๕๐ มิลลิเมตร) ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ๑๗๙.๐ มิลลิเมตร (ค่าปกติ ๘๙.๑ มิลลิเมตร) และจากการคาดการณ์ฝน (One Map) เดือนมีนาคม - สิงหาคม ๒๕๖๕ ปีนี้จะเป็นปีที่ฝนมาเร็ว และจะตกมาก ในช่วงมีนาคม ๒๕๖๕ และในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕ จะเกิดฝนทิ้งช่วง และจะมีฝนตกในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕

๓) สถานการณ์น้ำในแหล่งน้ำ แหล่งน้ำทั่วประเทศ มีปริมาณน้ำใช้การ ๒๙,๕๙๑ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๕๑) แบ่งเป็น แหล่งน้ำขนาดใหญ่ ปริมาณน้ำใช้การ ๒๓,๕๕๕ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๔๙) ขนาดกลาง ปริมาณน้ำใช้การ ๓,๔๖๘ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๖๘) และขนาดเล็ก ปริมาณน้ำใช้การ ๒,๕๖๙ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๕๑) โดยปริมาณน้ำทั้งประเทศวันนี้มีมากกว่าปีที่ผ่านมา ๑๐,๖๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

- สภาพน้ำในแหล่งน้ำที่ต้องเฝ้าระวัง แหล่งน้ำขนาดใหญ่เฝ้าระวังน้ำน้อย สำหรับอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์น้ำน้อย ปริมาตรที่ต่ำกว่าเกณฑ์ควบคุมต่ำสุด (LRC) ได้แก่ เขื่อนแม่งัดสมบูรณ์ชล เขื่อนภูมิพล และเขื่อนสิริกิติ์

- แผนผลการจัดสรรน้ำ ฤดูแล้งปี ๒๕๖๔/๖๕ อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๓๕ แห่ง ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ทั้งประเทศ น้ำใช้การ ๒๔,๔๙๓ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๕๒ ของน้ำใช้การ) ผลการจัดสรรน้ำ ๗๒๖.๗ ล้านลูกบาศก์เมตร (แผนจัดสรรน้ำ ๗๙๖.๓ ล้านลูกบาศก์เมตร) และระบายน้ำเพื่อรองรับน้ำหลากและควบคุมระดับน้ำในอ่างฯ ๑,๐๕๗.๗ ล้านลูกบาศก์เมตร

- สถานการณ์น้ำเค็ม ข้อมูล ณ วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๕ จากการติดตามสถานการณ์ความเค็ม สำหรับการอุปโภคบริโภค และการเกษตร ในแม่น้ำสายหลักทั่วประเทศ คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติ

๔) สถานการณ์น้ำท่วมในภาคใต้ในช่วงที่ผ่านมา ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ ในห้วงปลายเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ในวันที่ ๒๕ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มีหย่อมความกดอากาศต่ำได้เคลื่อนเข้าปกคลุม ประเทศมาเลเซียและภาคใต้ตอนล่าง ส่งผลให้มีฝนตกหนักถึงหนักมาก โดยมีปริมาณฝนสะสม ๓ วันสูงสุดใน จังหวัดนราธิวาส ๖๙๐ มิลลิเมตร จังหวัดยะลา ๕๗๙ มิลลิเมตร และจังหวัดปัตตานี ๒๓๙ มิลลิเมตร

- การบริหารจัดการน้ำ โดยกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ประกาศแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำ เมื่อวันที่ ๒๒ และ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่เตรียมการเฝ้าระวังและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น และชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงที่อาจได้รับผลกระทบจากน้ำล้นตลิ่ง โดย ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หยุดการระบายน้ำเขื่อนบางลางเป็นการชั่วคราว ในช่วงระยะเวลาที่เร่งระบายมวลน้ำท่วมลงสู่ทะเล เพื่อลดผลกระทบน้ำท่วม รวมทั้ง กรมชลประทานดำเนินการแก้ไขปัญหากรณีคันกันประตูลิธารน้ำปากคลอง ระบายน้ำมูโนะชำรุด เนื่องจากน้ำล้นข้ามคันดินทำให้เกิดเขื่อนบริเวณประตูลิธารน้ำฯ รวมทั้งได้ติดตั้ง เช่น เครื่องสูบน้ำ เพื่อเร่งการระบายน้ำให้เร็วยิ่งขึ้น และพลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๕ พร้อมทั้งมอบนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสำรวจและฟื้นฟูเยียวยาความเสียหายให้กลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว

พื้นที่...

- พื้นที่ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ - ๓ มีนาคม ๒๕๖๕ เกิดสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ ๗ จังหวัด รวม ๔๔ อำเภอ ๒๒๗ ตำบล ๑,๑๒๒ หมู่บ้าน ๕๙,๕๖๓ ครัวเรือน พื้นที่เกิดน้ำท่วมขัง รวม ๕๐,๙๔๙ ไร่ และสถานการณ์ได้เข้าสู่สภาวะปกติแล้ว เมื่อ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕

- การช่วยเหลือ (๑) กระทรวงมหาดไทย ประสานการปฏิบัติทั้งฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร ประชาชนจิตอาสา เครื่องจักรกลในพื้นที่ของทุกหน่วยงาน เร่งระบายน้ำ และเปิดทางน้ำในพื้นที่ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือด้านการดำรงชีพแก่ประชาชนที่ประสบภัย (๒) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (สนง.ปภ.จ.) ร่วมกับ ศูนย์ ปภ. เขต ๑๑ สุราษฎร์ธานี และศูนย์ ปภ. เขต ๑๒ สงขลา ระดมเครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกลสาธารณภัยเร่งสูบน้ำออกจากพื้นที่ประสบอุทกภัย และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส (๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา พร้อมด้วย สนง.ปภ.จ. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ลงพื้นที่ตรวจสอบเยี่ยมให้กำลังใจผู้ที่ประสบอุทกภัยและมอบถุงยังชีพในพื้นที่ อำเภอรามัน และมอบเงินช่วยเหลือให้แก่ครอบครัวผู้เสียชีวิต อำเภอเมืองยะลา เพื่อเป็นการบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบอุทกภัย (๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง พร้อมด้วยหัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดพัทลุง เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ศบภ. สนภ.๔ นทพ. นายอำเภอ และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ร่วมลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์น้ำท่วมพร้อมมอบถุงยังชีพแก่ผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดพัทลุง (๕) หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จัดกำลังพลชุดบรรเทาสาธารณภัยเคลื่อนที่เร็ว และกำลังพลจิตอาสา พร้อมรถตรวจการณ์ เข้าให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย โดยการมอบถุงยังชีพ พร้อมน้ำดื่ม ให้กับผู้ประสบภัย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น ณ บ้านตึกเขา หมู่ ๕ ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

๕) พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ลงพื้นที่ติดตามสถานการณ์น้ำท่วม เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีข้อสั่งการ ดังนี้

(๑) ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประสานและบูรณาการแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้ง ให้เป็นไปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

(๒) ให้กรมชลประทาน กรมโยธาธิการและผังเมือง เร่งรัดและวางแผนการก่อสร้าง พังกั้นน้ำในจุดเสี่ยงอุทกภัยทั้ง ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถป้องกันอุทกภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) ให้จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี สร้างการรับรู้และประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินการก่อสร้างโครงการต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาในพื้นที่

(๔) ให้กรมชลประทาน วางแผนการบริหารจัดการน้ำร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ในการเร่งระบายน้ำให้คลี่คลายโดยเร็ว

(๕) ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำรวจและช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากอุทกภัยอย่างรวดเร็ว

(๖) ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน เร่งรัดดำเนินการสำรวจ ออกแบบ และก่อสร้างระบบพังกั้นน้ำที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงาน

(๗) ให้จังหวัดนราธิวาส ประสานและสร้างการรับรู้แก่ภาคประชาชนในการก่อสร้าง พังกั้นน้ำในแนวเขตแม่น้ำโก-ลก ให้สามารถก่อสร้างได้ตามแผนงาน

(๘) ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดการก่อสร้าง พังกั้นน้ำที่ชำรุดเสียหายให้แล้วเสร็จตามแผน เพื่อสามารถป้องกันอุทกภัยในปีหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นางสาว...

นางสาวชมภารี ชมภูรัตน์ อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา อนุกรรมการ รายงานปริมาณฝนตกสะสมทั่วทุกภาคของประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๖ มีนาคม ๒๕๖๕ มีปริมาณฝนมากกว่าค่าปกติร้อยละ ๑๓๘ โดยเฉพาะภาคใต้ฝั่งตะวันออกได้รับผลกระทบ จะมีฝนตกหนักเนื่องจากหย่อมความกดอากาศกำลังแรง โดยปริมาณฝน ๑๒๘.๘ มิลลิเมตร จากค่าปกติ ๕๔ มิลลิเมตร และค่าเฉลี่ยฝนปกติคาบ ๓๐ ปี (๒๕๓๔ - ๒๕๖๓) ของประเทศเท่ากับ ๑,๖๑๗.๗ มิลลิเมตร ซึ่งจากการคาดการณ์ระหว่างเดือนมีนาคม - สิงหาคม ๒๕๖๕ ปริมาณฝนสะสมมากกว่าปกติ ฝักระวังพื้นที่เสี่ยงปริมาณฝนน้อยกว่าค่าปกติในเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๕ อุณหภูมิสูงสุดช่วงฤดูร้อนเฉลี่ย ๓๕ °C ซึ่งอุณหภูมิสูงกว่าปี ๒๕๖๔ แต่อยู่ใกล้เคียงค่าปกติ และนายสมควร ตันจาน ผู้อำนวยการส่วนพยากรณ์อากาศกลาง กรมอุตุนิยมวิทยา รายงานเพิ่มเติมต่อที่ประชุมเกี่ยวกับสถานการณ์ภัยแล้ง ๒๕๖๔/๖๕ คาดการณ์พื้นที่ที่มีโอกาสสูงที่จะเกิดฝนแล้งในช่วงฤดูแล้ง แบ่งออกเป็นรายภาค ดังนี้ ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดอุตรดิตถ์ ตาก พิชญ์โลก กำแพงเพชร สุโขทัย พิจิตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดหนองคาย หนองบัวลำภู บึงกาฬ อุดรธานี สกลนคร นครพนม ขอนแก่น มุกดาหาร มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ ชัยนาท อุทัยธานี สุพรรณบุรี ลพบุรี และกาญจนบุรี ในส่วนของสถานการณ์ปรากฏการณ์เอลนีโญ/ลานีญา ปัจจุบันเป็นปรากฏการณ์ลานีญา แต่ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕ จะอ่อนกำลังลงถึงปลายปีคาดการณ์ว่าจะเปลี่ยนเป็นปรากฏการณ์เอลนีโญ

นายสุรเจตส์ บุญญาอรุณเนตร ผู้อำนวยการฝ่ายนวัตกรรมสารสนเทศทรัพยากรน้ำ แทน ผู้อำนวยการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) อนุกรรมการ รายงานสถานการณ์น้ำของประเทศไทย ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยขอเสนอที่ประชุมในประเด็นสำคัญ ๓ ประเด็นดังนี้ (๑) สถานการณ์ฝนต้นปี ๒๕๖๕ และคาดการณ์ ๖ เดือน (๒) คาดการณ์พื้นที่เสี่ยงอุทกภัย ๖ เดือน (มีนาคม - สิงหาคม) และ (๓) ฝักระวังพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งล่าสุด จากการเปรียบเทียบฝนเดือนมกราคม ๒๕๖๕ กับค่าปกติ โดยปริมาณฝนปกติเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ๒๔ มิลลิเมตร ในปี ๒๕๖๕ ปริมาณฝนเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ๑๗ มิลลิเมตร และเปรียบเทียบฝนเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ กับค่าปกติ โดยปริมาณฝนปกติเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ๑๘ มิลลิเมตร ในปี ๒๕๖๕ ปริมาณฝนเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ ๘๓ มิลลิเมตร ซึ่งมีค่าผลต่างเท่ากับ ๖๕ มิลลิเมตร การคาดการณ์ระหว่างมีนาคม - สิงหาคม ๒๕๖๕ จากปริมาณฝนคาดการณ์และผลต่างจากค่าปกติ One Map ในฤดูฝนปริมาณฝนจะไม่มาก ฤดูแล้งปริมาณฝนจะมาก ส่งผลให้การบริหารจัดการน้ำต้องระมัดระวังในการเก็บกักน้ำในปี ๒๕๖๖ พื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในเดือนมีนาคม ๒๕๖๕ ได้แก่ จังหวัดในพื้นที่ภาคใต้ ส่วนเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๕ พบพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณสะสม ๓๐ วันที่ผ่านมา (ข้อมูล ณ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ - ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕) พบพื้นที่ที่มีฝนตกน้อยบริเวณภาคเหนือ ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน และเชียงราย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และมุกดาหาร รวม ๑๑ จังหวัด การคาดการณ์ปริมาณฝนล่วงหน้า ๔ สัปดาห์ (เดือนมีนาคม - เดือนเมษายน ๒๕๖๕) พบพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยในภาคใต้ โดยปริมาณฝนจะมีไม่มากนักซึ่งจะสามารถบรรเทาสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงได้

นายเจษฎา แก้วกัลยา อนุกรรมการ เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ให้จังหวัดจัดทำแผนที่คาดการณ์ One Map โดยนำแผนที่ One Map ของกรมชลประทานที่ได้ดำเนินการไว้แล้วทุกจังหวัด และให้เพิ่มเติมข้อมูลพื้นที่เสี่ยงการเกิดน้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่มในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่เชิงเขาของกรมทรัพยากรน้ำ และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดนำไปใช้ในวางแผนเตรียมการในการบริหารจัดการน้ำ โดยเฉพาะการบริหารจัดการอุทกภัยทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเกิดอุทกภัยในพื้นที่เฉพาะนั้น ๆ ต่อไป

ประธาน...

ประธานมีข้อสั่งการเพิ่มเติม ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติจัดตั้งคณะทำงานติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน/ข้อสั่งการ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนด

มติที่ประชุม รับทราบ ให้ฝ่ายเลขานุการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อคิดเห็นและเสนอแนะของที่ประชุม และข้อสั่งการของประธานไปพิจารณาดำเนินการ

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ ความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน ๙ มาตรการฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๖๕

นายชัยนต์ เมืองสง รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อนุกรรมการและเลขานุการ รายงานต่อที่ประชุมว่า เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ คณะอนุกรรมการฯ เห็นชอบมาตรการฯ ดังกล่าว และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีมติเห็นชอบมาตรการฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๖๕ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อรองรับสถานการณ์ภัยแล้งและฝนทิ้งช่วง ปี ๒๕๖๕ และให้เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป และเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและเห็นชอบตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเสนอ และให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเร่งรัดการดำเนินการตามมาตรการฯ ให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดและเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว พร้อมให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติรับความเห็นของกระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช) ที่เสนอเพิ่มเติม เรื่องการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำชุมชนให้เหมาะสม รวมถึงเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทานให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน ซึ่งได้พิจารณานำไปเพิ่มเติมในมาตรการที่ ๒ เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำชุมชนในการบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากน้ำและน้ำฝนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

ความก้าวหน้าการดำเนินงาน ๙ มาตรการฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๖๕

๑) เร่งเก็บกักน้ำแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และแหล่งน้ำธรรมชาติ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๖๔ สามารถกักเก็บน้ำ ๖๑,๘๔๙ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒) จัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำลุ่มน้ำเจ้าพระยาใหญ่และกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๔๔ แห่ง สามารถสำรองน้ำได้ ๑๘๑ ล้านลูกบาศก์เมตร และแหล่งน้ำสำรองผลิตประปาอีก ๑๗ สาขาที่เฝ้าระวังเพิ่มเติม ๘๒ ล้านลูกบาศก์เมตร

๓) ปฏิบัติการเติมน้ำ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร ตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๔ มีนาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐ หน่วย เครื่องบินพร้อมขึ้นบิน ๒๔ ลำ ผลการขึ้นปฏิบัติการ ๑๐ เที่ยวบิน ได้ทำการป้องกันและแก้ไขภัยแล้งพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๐.๘ ล้านไร่ และเติมน้ำต้นทุนให้อ่างฯ ๐.๒ ล้านลูกบาศก์เมตร

๔) กำหนดการจัดสรรน้ำฤดูแล้ง ได้มีการจัดทำแผนจัดสรรน้ำทั้งประเทศ จำนวน ๑๖,๖๗๘ ล้านลูกบาศก์เมตร จัดสรรน้ำแล้ว ๑๑,๐๑๕ ล้านลูกบาศก์เมตร (ร้อยละ ๖๖)

๕) วางแผนเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง แผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง จำนวน ๑๑.๖๕ ล้านไร่ เพาะปลูกแล้ว ๑๒.๒๔ ล้านไร่ (ร้อยละ ๑๐๕) นารอบที่ ๒ ที่เก็บเกี่ยวแล้ว ๐.๕๓ ล้านไร่ ขึ้นทะเบียนการเพาะปลูกข้าวรอบที่ ๒ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๖๕ ทั้งประเทศ ๒๙๖,๐๖๐ ครัวเรือน ๔,๘๐๘,๒๕๖ ไร่

๖) เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำ โดยกรมชลประทานเก็บน้ำหลากช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๔ มาใช้สำหรับการเตรียมแปลงในพื้นที่ลุ่มต่ำ ๑๑ ทุ่ง ๑,๓๘๘ ล้านลูกบาศก์เมตร

๗) เฝ้าระวังคุณภาพน้ำ แม่น้ำสายหลักทั่วประเทศ คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติ เฝ้าระวังน้ำเค็มรุกใน ๔ แม่น้ำสายหลักอยู่ในเกณฑ์ปกติ

๘) ติดตาม...

๘) ติดตามและประเมินผล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้ร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นรายสัปดาห์ และรายเดือน โดยมีการพัฒนาระบบติดตามสถานการณ์ภัยพิบัติและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕

๙) ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้สถานการณ์น้ำตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงปัจจุบัน จำนวน ๑,๐๕๓ ครั้ง

สถานการณ์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำและพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๖๕

๑) สถานการณ์พื้นที่เพาะปลูก (ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕) พื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ เพาะปลูกแล้ว ๑๒.๒๔ ล้านไร่ (แผน ๑๑.๖๕ ล้านไร่) ประกอบด้วย ในเขตชลประทาน ๘.๑๓ ล้านไร่ (แผน ๖.๙๕ ล้านไร่) นอกเขตชลประทาน ๔.๑๑ ล้านไร่ (แผน ๔.๗๐ ล้านไร่) ในพื้นที่ลุ่มต่ำ ๑๑ ทุ่ง พื้นที่เพาะปลูกนารอบที่ ๒ (นาปรัง) มีการเพาะปลูกแล้ว ๑.๑๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๐ ของแผน (แผน ๑.๒๒ ล้านไร่) ปลูกเกือบเต็มพื้นที่

๒) สถานการณ์พื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงภาวะน้ำแล้ง ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๖๕ ด้านอุปโภค-บริโภค ในเขตการประปาส่วนภูมิภาค ๔๔ สาขา ๓๒ จังหวัด ยังไม่มีสถานการณ์ขาดแคลนน้ำในพื้นที่ นอกเขตการประปาส่วนภูมิภาค (ประปาท้องถิ่น) ๒๕ ตำบล ๙ อำเภอ ๕ จังหวัด พบว่า มีน้ำไม่เพียงพอ ในพื้นที่ ๑ จังหวัด (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕) ด้านการเกษตร นารอบที่ ๒ (นาปรัง) (ข้อมูล ๒ มีนาคม ๒๕๖๕) กรมทรัพยากรน้ำได้มีการประเมินพื้นที่เฝ้าระวังเพิ่มขึ้นจาก ๖๔ ตำบล ๒๘ อำเภอ ๑๑ จังหวัด เป็น ๗๔ ตำบล ๒๙ อำเภอ ๑๒ จังหวัด มีพื้นที่ปลูกนารอบที่ ๒ แล้ว ๘๑๔,๖๕๒ ไร่ โดยพื้นที่เฝ้าระวังดังกล่าว ปลูกเกินแผนแล้ว ๘ จังหวัด (๑๕ อำเภอ ๒๕ ตำบล) ๑๐๗,๔๑๓ ไร่ จากการประเมินสถานการณ์น้ำคงเพียงพอต่อการเพาะปลูก ในพื้นที่ดังกล่าว ด้านคุณภาพน้ำ ๔ แม่น้ำสายหลัก ในเขตบริการการประปานครหลวงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดสมุทรปราการ และในเขตบริการการประปาส่วนภูมิภาค พื้นที่เฝ้าระวังด้านคุณภาพน้ำ (ความเค็ม) จำนวน ๕ สาขา ๓ จังหวัด อยู่ในเกณฑ์ปกติ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๕)

๓) แผนและผลการจัดสรรน้ำ ฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๔/๖๕ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ - ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕) ทั้งประเทศ อ่างเก็บน้ำ ๓๕ แห่ง แผนจัดสรรน้ำทั้งฤดูแล้ง ๑๖,๖๗๗ ล้านลูกบาศก์เมตร พบว่า แผนจัดสรรน้ำสะสม ๑๑,๒๕๖ ล้านลูกบาศก์เมตร ผลจัดสรรน้ำสะสม ๑๑,๐๑๔ ล้านลูกบาศก์เมตร (น้อยกว่าแผนสะสม ๒๔๑ ล้านลูกบาศก์เมตร) คิดเป็นร้อยละ ๖๕ ของแผนทั้งฤดู โดยมีอ่างเก็บน้ำที่จัดสรรน้ำมากกว่าแผนแล้ว ๑๕ แห่ง

๔) คาดการณ์ปริมาณน้ำใช้การ ๓๕ อ่างฯใหญ่ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ (ช่วงต้นฤดูฝน ปี ๒๕๖๕) ซึ่งนำข้อมูลฝนคาดการณ์รายเดือน (One Map) มาร่วมวิเคราะห์ (คาดการณ์ ณ เดือน มีนาคม ๒๕๖๕) พบว่า ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จะมีปริมาณน้ำใช้การ จำนวน ๑๘,๖๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีมากกว่า ปริมาณน้ำใช้การ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๘,๒๘๙ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยการวิเคราะห์อ่างฯ ที่มีแนวโน้มที่เสี่ยงน้ำน้อย ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ โดยใช้เกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำกักเก็บต่ำสุด (Lower Rule Curve: LRC) แล้ว คาดว่าจะมีอ่างฯ ๕ แห่ง อยู่ในเกณฑ์เฝ้าระวังน้ำน้อย ได้แก่ อ่างเก็บน้ำแม่งัดสมบูรณ์ชล ภูมิพล กว๊าม ลีรักษ์ และอ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ความเห็น...

ความเห็นฝ่ายเลขานุการ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ นำความเห็นตามมติคณะรัฐมนตรีโดยเพิ่มเติมในมาตรการที่ ๒ และมอบหมายให้หน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์ชะลอการเพาะปลูกจนกว่าจะเข้าสู่ฤดูฝน เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำสำรองต้นฤดูฝน ปี ๒๕๖๕

๒. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังการรुकล้นน้ำเค็มและวางแผนการแก้ไขหากเกิดผลกระทบ

๓. ในพื้นที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคนอกเขตการประปาส่วนภูมิภาคให้หน่วยงานระดับพื้นที่ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุน เมื่อมีการร้องขอ

๔. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์จนถึงสิ้นฤดูแล้งต่อเนื่องต้นฤดูฝน

นายสุรสีห์ กิตติมณฑล เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ รองประธานอนุกรรมการ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ดำเนินการรวบรวม ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน และการลงพื้นที่ของรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) โดยรายงานให้ทราบเป็นรายสัปดาห์

ผศ.ดร.สิทธิพงศ์ พิลัยหล้า เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า การกำหนดมาตรการ โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับด้านความต้องการใช้น้ำ (Supply Side) ขอให้หน่วยงานให้ความสำคัญ ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand Side) ให้มากขึ้นด้วย ในการบริหารจัดการน้ำจะสูญเสียในแต่ละระบบ เป็นจำนวนมาก หากสามารถเพิ่มประสิทธิภาพชลประทานได้ จะได้น้ำเพิ่มประมาณ ๕๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ประชาชนจะสามารถปลูกข้าวเพิ่มได้ จึงขอเน้นย้ำให้ความสำคัญเพื่อจะได้แก้ไขปัญหาด้านน้ำ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นายสุรสีห์ กิตติมณฑล เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ รองประธานอนุกรรมการ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า เรื่องความต้องการใช้น้ำ (Demand Side) จากมาตรการรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ที่จะนำเสนอเห็นชอบในวันนี้ จะนำไปถอดบทเรียนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำต่อไป ซึ่งจะสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ต้องดำเนินการ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จะนำไปบรรจุในแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาด้านน้ำต่อไป

นายเจษฎา แก้วกัลยา อนุกรรมการ เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า ในมาตรการที่ ๑๐ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำชุมชนในการบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากน้ำและน้ำฝนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ที่นำไปรวมในมาตรการที่ ๒ จัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ ซึ่งมาตรการนี้ได้กำหนดอยู่ในแผน แม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ ในกลยุทธ์ที่ ๓ ซึ่งเชื่อมโยงไปถึง คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก ขับเคลื่อนอยู่ ปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมสนับสนุน การดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน ประกอบด้วย องค์กรและหน่วยงาน เช่น มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มูลนิธิอุทกพัฒน์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สถาบันการศึกษา กองทัพบก และหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งนับเป็นสิ่งที่ดีที่นำมากำหนดไว้เป็นหนึ่งในมาตรการ สำหรับฤดูแล้งนี้ เนื่องจากเป็นการแก้ปัญหาได้ตรงจุดและตรงกับพื้นที่ตามสภาพภูมิสังคมในพื้นที่นั้น ๆ

ประธานมีข้อสั่งการเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ให้การประปาส่วนภูมิภาคและการประปานครหลวงเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ ที่สูญเสียในระบบท่อด้วย

๒. ให้สำนักงาน...

๒. ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติถอดบทเรียนในการบริหารจัดการน้ำที่ผ่านมา เช่น การเพาะปลูกข้าวเกินแผนที่เกิดขึ้นในฤดูแล้งทุกปี โดยเฉพาะภาคกลางที่ยังควบคุมไม่ได้ ให้ปรับปรุงวางแผนให้ทันในฤดูแล้งถัดไป โดยให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควบคุมและกำหนดแผนการเพาะปลูก โดยให้พิจารณาปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยเป็นหลัก และให้ทุกหน่วยงานประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ให้กับทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง

มติที่ประชุม รับทราบ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามที่ฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการฯ เสนอ และให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อคิดเห็น และเสนอแนะของที่ประชุม และข้อสั่งการของประธานไปพิจารณาดำเนินการ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๕.๑ (ร่าง) มาตรการรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๕

นายชัยนต์ เมืองสง รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อนุกรรมการและเลขานุการ รายงานต่อที่ประชุมว่า จากการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ มีมติให้ปรับระยะเวลาการเตรียมการบริหารจัดการน้ำและกำหนดมาตรการรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้จัดประชุมถอดบทเรียนการบริหารจัดการน้ำฤดูฝนปี ๒๕๖๔ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้บูรณาการทุกหน่วยงานกำหนดมาตรการรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ และเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ที่ประชุมคณะทำงานด้านบริหารจัดการน้ำ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบ (ร่าง) มาตรการรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ เสนอคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเห็นชอบต่อไป ซึ่งประกอบด้วย ๑๓ มาตรการ ดังนี้

- มาตรการ ๑ คาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและฝนน้อยกว่าค่าปกติ ดำเนินการตั้งแต่ มีนาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป (หน่วยรับผิดชอบ กรมอุตุนิยมวิทยา สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) กรุงเทพมหานคร และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) ประเมินพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมในช่วงเดือนมีนาคม – ธันวาคม ๒๕๖๕ และปรับปรุงข้อมูลทุกเดือน เพื่อส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เตรียมการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูฝน (๒) ประเมินพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำจากภาวะฝนน้อยกว่าค่าปกติ และฝนทิ้งช่วง ในช่วงเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๖๕ เพื่อให้หน่วยงานนำไปกำหนดแผนปฏิบัติเพื่อเตรียมดำเนินในเชิงป้องกันล่วงหน้าในพื้นที่เสี่ยง

- มาตรการ ๒ การบริหารจัดการน้ำพื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อรองรับน้ำหลาก ดำเนินการภายใน สิงหาคม ๒๕๖๕ (หน่วยรับผิดชอบ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมส่งเสริมการเกษตร และกรุงเทพมหานคร) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) จัดทำแผนการใช้พื้นที่ลุ่มต่ำ/แก้มลิง เป็นพื้นที่หน่วงน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก บริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาระดับความรุนแรงของน้ำท่วม รวมถึงจัดทำแผนเก็บกักน้ำไว้ใช้ก่อนสิ้นฤดูฝน เช่น พื้นที่ทุ่งบางระกำ และพื้นที่ลุ่มต่ำลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง รวมถึงพื้นที่ลุ่มต่ำภายในเขตพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (๒) หลักเกณฑ์การใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนองและการจ่ายเงินค่าทดแทนหรือค่าชดเชยความเสียหาย

มาตรการ...

- มาตรการ ๓ ทบทวน ปรับปรุงเกณฑ์บริหารจัดการน้ำในแหล่งน้ำขนาดใหญ่ – กลาง และเขื่อนระบายน้ำ ดำเนินการภายในเมษายน ๒๕๖๕ (หน่วยรับผิดชอบ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมประมง) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) ทบทวน ปรับปรุงหลักเกณฑ์และมาตรฐานการบริหารจัดการน้ำ สำหรับใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น เกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ (Rule Curve) / เกณฑ์การระบายน้ำเขื่อน / อาคารระบายน้ำ / การคาดการณ์ฝน / ประเมินน้ำไหลเข้าอ่างเก็บน้ำ (๒) ติดตามสถานการณ์น้ำในแหล่งน้ำ ขนาดใหญ่ – กลาง เพื่อเฝ้าระวังและควบคุมการบริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามเกณฑ์ปฏิบัติการอ่างเก็บน้ำ หรือเกณฑ์ควบคุม (๓) จัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำแหล่งน้ำขนาดใหญ่ – กลาง ในช่วงภาวะวิกฤติ

- มาตรการ ๔ ซ่อมแซม ปรับปรุงอาคารชลศาสตร์ / ระบบระบายน้ำสถานีโทรมาตร ให้พร้อมใช้งาน ดำเนินการภายในกรกฎาคม ๒๕๖๕ (หน่วยรับผิดชอบ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมประมง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรุงเทพมหานคร) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญได้แก่ (๑) ตรวจสอบสภาพความมั่นคง และซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำ อาคารควบคุมบังคับน้ำ รวมทั้งระบบระบายน้ำ (๒) ตรวจสอบสถานีโทรมาตร ซ่อมแซมให้มีสภาพพร้อมใช้งาน ได้ตามปกติในช่วงฤดูฝนรวมทั้งสามารถตรวจวัดแสดงผล และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้ในการติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา

- มาตรการ ๕ ปรับปรุง แก้ไขสิ่งกีดขวางทางน้ำ ดำเนินการภายในกรกฎาคม ๒๕๖๕ (หน่วยรับผิดชอบ กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมเจ้าท่า กรุงเทพมหานคร การรถไฟแห่งประเทศไทย และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) โดยมีการดำเนินงาน/กลไก ที่สำคัญ ได้แก่ (๑) สำรวจ และจัดทำแผนดำเนินการกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำที่เกิดจากการก่อสร้าง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ และการปรับปรุงคูคลอง เพื่อเพิ่มพื้นที่รับน้ำ และระบายน้ำได้อย่างสะดวกรวดเร็ว (๒) ทบทวน/ตรวจสอบ สิ่งกีดขวางทางไหลของน้ำ ในระบบทางน้ำจากการศึกษาการจัดทำผังน้ำ เพื่อจัดทำแผนปรับปรุงแก้ไขต่อไป

- มาตรการ ๖ ขุดลอกคูคลองและกำจัดผักตบชวา ดำเนินการภายในกรกฎาคม ๒๕๖๕ (หน่วยรับผิดชอบ กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และกรมทรัพยากรน้ำ) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) จัดทำแผนบูรณาการด้านเครื่องจักรเครื่องมือ/สารชีวภัณฑ์ ในการกำจัดผักตบชวาและวัชพืช (๒) ดำเนินการขุดลอกคูคลอง (๓) ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนประชาชน ในชุมชนช่วยกันจัดเก็บหรือกำจัดผักตบชวา (๔) มอบหมายคณะกรรมการอำนวยการบูรณาการ เพื่อแก้ไขปัญหาผักตบชวากำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาผักตบชวาในช่วงก่อนฤดูฝน และระหว่างฤดูฝน ๒๕๖๕ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๕

- มาตรการ ๗ เตรียมพร้อม/วางแผนเครื่องจักร เครื่องมือ ประจำพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและฝน น้อยกว่าค่าปกติ ดำเนินการภายในกรกฎาคม ๒๕๖๕ (หน่วยรับผิดชอบ กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรุงเทพมหานคร กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

และกรมฝนหลวง...

และกรมฝนหลวงและการบินเกษตร) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) เตรียมความพร้อมแผนป้องกันและบรรเทาภาวะน้ำท่วม ฝนน้อยกว่าค่าปกติ ฝนทิ้งช่วง และแผนเผชิญเหตุ (๒) เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร เฝ้าระวังสถานการณ์น้ำท่วม ฝนน้อยกว่าค่าปกติ และให้ความช่วยเหลือได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง (๓) เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือ ได้ทันสถานการณ์ (๔) ติดตามวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม ฝนน้อยกว่าค่าปกติด้วยภาพถ่ายดาวเทียม และอากาศยานไร้คนขับ (UAV) กำหนดแนวทางและเงื่อนไขของการแจ้งเตือนตามระดับความรุนแรงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (๕) การปฏิบัติการฝนหลวงในช่วงฝนทิ้งช่วง

- มาตราการ ๘ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและปรับปรุงวิธีการส่งน้ำ ดำเนินการก่อนฤดูฝน – ตลอดช่วงฤดูฝน (หน่วยรับผิดชอบ กรมชลประทาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การประปาส่วนภูมิภาค) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) วางแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (๒) ลดการสูญเสียน้ำโดยการปรับปรุงวิธีการส่งน้ำ และซ่อมแซมระบบการส่งน้ำเพื่อเพิ่มศักยภาพการใช้น้ำให้ได้ประโยชน์สูงสุด

- มาตราการ ๙ ตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยคัน/ทำนบ/พนังกั้นน้ำ ดำเนินการก่อนฤดูฝน – ตลอดช่วงฤดูฝน (หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมชลประทาน กรมเจ้าท่า กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) ตรวจสอบความมั่นคง แข็งแรง ของคันกั้นน้ำ ทำนบ พนังกั้นน้ำ (๒) ซ่อมแซม/ปรับปรุง ให้มีสภาพดี (๓) เตรียมแผนเสริมความสูงหากจำเป็น (แผนชั่วคราว)

- มาตราการ ๑๐ จัดเตรียมพื้นที่อพยพและซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ ดำเนินการภายใน พฤษภาคม ๒๕๖๕ (หน่วยรับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) บูรณาการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับชาติและในระดับพื้นที่ (๒) วางแผนจัดเตรียมพื้นที่อพยพและซักซ้อมแผนเผชิญเหตุระดับต่าง ๆ (อย่างน้อยภาคละ ๑ พื้นที่)

- มาตราการ ๑๑ ตั้งศูนย์ส่วนหน้าก่อนเกิดภัย ดำเนินการตลอดช่วงฤดูฝน (หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงสาธารณสุข และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กองบัญชาการกองทัพไทย กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) ตั้งศูนย์บัญชาการบริหารจัดการน้ำส่วนหน้าสำหรับเผชิญเหตุในพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อม และการบริหารจัดการสถานการณ์ โดยใช้การจัดตั้งศูนย์บัญชาการบริหารจัดการน้ำส่วนหน้าภาคใต้เป็นต้นแบบ (๒) บูรณาการการทำงานร่วมกับกลไกการทำงานของแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (๓) ตัวอย่าง คำสั่ง “ตั้งคณะทำงานอำนวยการบริหารจัดการน้ำส่วนหน้าในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยภาคต่าง ๆ

มาตรการ...

- มาตราการ ๑๒ การสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ ดำเนินการภายในกรกฎาคม ๒๕๖๕ (หน่วยรับผิดชอบ กระทรวงมหาดไทย กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ สร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้และเข้าใจ ผ่านคณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด องค์กรผู้ใช้น้ำ เครือข่ายต่าง ๆ และประชาชน

- มาตราการ ๑๓ ติดตามประเมินผล ปรับปรุงมาตรการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ภัย ดำเนินการภายในกรกฎาคม ๒๕๖๕ (หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และทุกหน่วยงาน) โดยมีการดำเนินงาน/กลไกที่สำคัญ ได้แก่ (๑) กำหนดประเด็นตัวชี้วัดการดำเนินการ (กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์) (๒) ติดตาม วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์น้ำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด (๓) สรุปผล เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน

โดยมาตรการที่เพิ่มเติมจากครั้งที่แล้ว ได้แก่ มาตรการที่ ๙ มาตรการที่ ๑๐ และมาตรการที่ ๑๑ และในส่วนของมาตรการที่ ๖ การขุดลอกและการกำจัดผักตบชวา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้เสนอแนวทางการนำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการกำจัดผักตบชวาด้วยจุลินทรีย์ชีวภาพโดยการใช้สารสกัดจากสมุนไพรธรรมชาติ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการกำจัดผักตบชวาอย่างยั่งยืน รายละเอียดจะนำเสนอในวาระที่ ๕.๓

ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตาม (ร่าง) มาตรการรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๓ มาตรการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้บูรณาการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ และการเก็บกักน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติจะได้ประสานแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จำเป็นต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ และสอดคล้องกับ (ร่าง) มาตรการดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์โครงการ ดังนี้ (๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ และเตรียมเครื่องจักรเครื่องมือรับสถานการณ์ (๒) เพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหา บรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่เสี่ยง (๓) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการกักเก็บน้ำในฤดูฝน ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖ และพื้นที่เป้าหมาย ดังนี้ (๑) พื้นที่เสี่ยงเกิดอุทกภัย ตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด (๒) พื้นที่เสี่ยงที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไข/บรรเทาปัญหาโดยเร่งด่วนตามที่หน่วยงานในพื้นที่จังหวัดเสนอผ่านคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด (๓) ระยะเวลาดำเนินการ ๑๒๐ วัน นับตั้งแต่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งแบ่งกิจกรรมแผนงานโครงการที่จะเสนอไว้ทั้งหมด จำนวน ๕ กิจกรรม เพื่อสรุป วิเคราะห์ ถอดกรอบ และจัดกลุ่มแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับการดำเนินการของแต่ละกิจกรรม ดังนี้ (๑) การซ่อมแซม/ปรับปรุงอาคารชลศาสตร์ เป็นงานซ่อมแซม/ปรับปรุงอาคารชลศาสตร์ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การควบคุม การระบายน้ำ และการเก็บกักน้ำ ให้เกิดประสิทธิภาพรองรับสถานการณ์น้ำหลาก (๒) การปรับปรุง แก้ไขสิ่งกีดขวางทางน้ำ และกำจัดผักตบชวา เป็นงานที่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสิ่งกีดขวางทางน้ำที่เกิดจากการก่อสร้าง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งสิ่งกีดขวางที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การระบายน้ำ การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ (๓) การขุดลอกคูคลอง เป็นการดำเนินการขุดลอก คู คลอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำของลำน้ำ (๔) การเตรียมพร้อมวางแผนเครื่องจักร เครื่องมือ เป็นการเตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือที่มีอยู่แล้ว ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานรองรับสถานการณ์น้ำหลาก และ (๕) การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนเพื่อเก็บกักไว้ช่วงฤดูแล้ง เป็นการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อรองรับน้ำส่วนเกินในช่วงฤดูฝนสำรองไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้งถัดไป เช่น สระ/อ่างเก็บน้ำ ระบบกระจายน้ำ ปฏิบัติการฝนหลวง เป็นต้น

ความเห็น...

ความเห็นฝ่ายเลขานุการ

เห็นควรเสนอ (ร่าง) มาตรการรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ และเห็นควรให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นหน่วยงานบูรณาการโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ และการกักเก็บน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖ เสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีต่อไป และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับมาตรการดังกล่าว

นายสุวัฒนา จิตตลดากร อนุกรรมการ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า มาตรการ ๑๐ จัดเตรียมพื้นที่อพยพและซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ การดำเนินงานและกลไกที่เสนอเป็นระดับนโยบาย ขอให้เน้นระบบการเตือนภัยในระดับชุมชน เพื่อให้ประชาชนทราบข้อมูลล่วงหน้าในการวางแผนอพยพ และในมาตรการ ๔ ซ่อมแซม ปรับปรุงอาคารชลศาสตร์/ระบบระบายน้ำสถานีโทรมาตรให้พร้อมใช้งาน ขอเสนอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย

นายเจษฎา แก้วกัลยา อนุกรรมการ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า ขอให้เร่งดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนอง และการจ่ายค่าทดแทน หรือค่าชดเชยความเสียหาย ในมาตรการที่ ๒ การบริหารจัดการน้ำพื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อรองรับน้ำหลากให้ทัน ภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๕ และในกระบวนการควรมีการจัดทำประชาพิจารณ์ สอบถามความคิดเห็นประชาชน ที่มีที่อยู่อาศัยและ/หรือที่ทำกินในพื้นที่ด้วย เพื่อทำความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนว่า ยอมรับกับหลักเกณฑ์และวิธีการนั้นหรือไม่ อย่างไร และในมาตรการที่ ๑๐ จัดเตรียมพื้นที่อพยพและซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ ขอให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติบูรณาการร่วมกับกระทรวงมหาดไทยในการจัดเตรียมพื้นที่อพยพ และซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ โดยให้ดำเนินการเชื่อมโยงกันให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดประสานบูรณาการร่วมกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เลือกพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการเกิดอุทกภัย พร้อมทั้งจัดทำแผนบริหารจัดการอุทกภัยในพื้นที่ด้วย

นายประดิษฐ์ บุญตันตราภรณ์ อนุกรรมการ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า เห็นด้วยกับอาจารย์เจษฎา แก้วกัลยา ในเรื่องการใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนอง ควรจ่ายค่าทดแทน หรือค่าชดเชยความเสียหายให้กับประชาชนที่เสียประโยชน์ รวมทั้งพื้นที่น้ำหลาก หากมีการเตรียมการจะนำน้ำหลาก ไปใช้ประโยชน์ได้

ผศ.ดร.สิตางค์ พิสัยหล้า เสนอความเห็นต่อที่ประชุมว่า มาตรการ ๒ การบริหารจัดการน้ำ พื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อรองรับน้ำหลาก ขอให้วางแผนเตรียมการเรื่องการผันน้ำข้ามทุ่ง หน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ในการดำเนินงาน ขอให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติบูรณาการเตรียมความพร้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นายสุรสีห์ กิตติมณฑล เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ รองประธานอนุกรรมการชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ตามหลักเกณฑ์การใช้พื้นที่ลุ่มต่ำเป็นพื้นที่รับน้ำนองและการจ่ายเงินค่าทดแทน หรือค่าชดเชยความเสียหาย อยู่ระหว่างขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยกรมชลประทานได้ดำเนินการตรวจสอบ และสำรวจแนวเขตพื้นที่โครงการนำร่องที่จะใช้เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนองใหม่อีกครั้งในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา และลุ่มน้ำข้างเคียง จำนวน ๑๑ ทุ่ง รวมทั้งหมด ๑,๙๑๔,๓๐๐ ไร่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ตั้งคณะทำงานพิจารณารายละเอียดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินค่าทดแทนหรือชดเชยความเสียหายจากกรณี การใช้พื้นที่ลุ่มต่ำ (พื้นที่ภาคการเกษตร) เป็นพื้นที่รับน้ำนอง มีการพิจารณาเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ได้แก่

(๑) กำหนดเลือกแนวทางในการคิดอัตราค่าทดแทนหรือชดเชยความเสียหาย จำนวน ๒ แนวทาง ได้แก่ การชดเชยค่าเสียโอกาสทางรายได้ และค่าเช่าที่ดิน ไปดำเนินการต่อในขั้นต่อไป

(๒) ให้กรมส่งเสริม...

(๒) ให้กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกโอกาสทางรายได้ ให้ครอบคลุมทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์

(๓) ให้กรมชลประทานจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับค่าเช่าที่ดิน เพื่อประกอบการพิจารณาคัดอัตราค่าเช่าที่ดินในพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่รับน้ำนอง

โดยปัจจุบันคณะทำงานพิจารณารายละเอียดหลักเกณฑ์ฯ อยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำอัตราการจ่ายเงินค่าทดแทนหรือชดเชยฯ ตามแนวทางที่กำหนด ก่อนนำไปเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อไป

ประธานมีข้อสั่งการ ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนดรอบเวลาการดำเนินการในแต่ละมาตรการและกิจกรรมให้ชัดเจน พร้อมทั้งติดตาม รวบรวม สรุปความก้าวหน้าและผลการดำเนินงาน ก่อนถึงฤดูฝน เพื่อแจ้งหน่วยงาน คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด และประชาชนทราบด้วย

มติที่ประชุม เห็นชอบมาตรการรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ เพื่อเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามที่มีฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุมและข้อสั่งการของประธานไปพิจารณาดำเนินการ

ระเบียบวาระที่ ๕.๒ การปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

นายชัยนต์ เมืองสง รองเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อนุกรรมการและเลขานุการ รายงานต่อที่ประชุมว่า ขั้นตอนการดำเนินการทบทวนและปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้เริ่มใช้เป็นกรอบการดำเนินงานตั้งแต่ช่วงปลายปี ๒๕๖๑ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติในขณะนั้น ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ในคราวการประชุม คณะอนุกรรมการฯ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เสนอความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน ๑๐ มาตรการ การรับมือฤดูฝน ปี ๒๕๖๔ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน พร้อมทั้งเสนอความเห็นในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ว่าควรมีการเตรียมความพร้อม และกำหนดมาตรการฤดูฝนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะเข้าสู่ฤดูฝนในช่วง พฤษภาคม ๒๕๖๕ ช่วง พฤษจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๔ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ดำเนินการปรับปรุงปฏิทินฯ ช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และเดือนมกราคม ๒๕๖๕ มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๓ หน่วยงาน (๕ กระทรวง ๒๘ กรม/สำนักงาน) ตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูฝน และฤดูแล้ง ฉบับปรับปรุง (มีการตอบกลับมา ๙ หน่วยงาน) เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เสนอปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง ฉบับปรับปรุง และข้อคิดเห็นจากหน่วยงาน ต่อคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำ ภายใต้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ซึ่งมีมติรับทราบปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง ฉบับปรับปรุง พร้อมทั้ง ให้นำข้อสังเกตของกระทรวงกลาโหม และกรมชลประทานไปพิจารณา เพื่อเสนอต่อคณะอนุกรรมการอำนวยการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติให้ความเห็นชอบ และมอบหมายหน่วยงานใช้เป็นกรอบการดำเนินงาน ในฤดูฝนและฤดูแล้งต่อไป

การทบทวน...

การทบทวนและปรับปรุงปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง สรุปได้ดังนี้

ช่วงฤดูฝน

๑) ทบทวนและปรับขั้นตอน กิจกรรม

- ช่วงเตรียมการและการสร้างการรับรู้/ก่อนฤดู เพิ่มเติมขั้นตอน/กิจกรรม การจัดทำแผนการซ่อมแซมเครื่องมือและสิ่งก่อสร้างให้พร้อมใช้งานในช่วงฤดูฝน เสนอร่างมาตรการรองรับสถานการณ์น้ำหลาก พร้อมทั้งเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบมาตรการและมอบแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการ

- ช่วงการวิเคราะห์ คาดการณ์ และติดตามสถานการณ์/ระหว่างฤดู เพิ่มการจัดตั้งศูนย์ส่วนหน้ารายภาค เตรียมพร้อมรับสถานการณ์ระดับพื้นที่ และซักซ้อมการดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุ

- ช่วงการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล (สิ้นสุดฤดู) เพิ่มการสรุปเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมทั้งถอดบทเรียนการดำเนินงานสำหรับเป็นกรอบในการแก้ปัญหาในฤดูกาลถัดไป

๒) ปรับเปลี่ยนช่วงเวลา ปรับช่วงเวลาเตรียมการและการสร้างการรับรู้ก่อนฤดูฝนให้เร็วขึ้น (จากเดือน มีนาคม-เมษายน เป็นเดือน พฤศจิกายน -เมษายน ของปีถัดไป) รับมือฤดูฝนเร็วขึ้น (จากเดือนเมษายน เป็นเดือนกุมภาพันธ์)

๓) ปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมคณะทำงาน/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มโดยเฉพาะกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ คณะทำงานภายใต้กองอำนวยการน้ำแห่งชาติ ที่มีคำสั่งจัดตั้ง เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ เพื่ออำนวยการ บริหารจัดการ ตลอดจนพิจารณาระดับความรุนแรงสถานการณ์ภาวะวิกฤติน้ำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบเพิ่มเติม และคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด และหน่วยงานรับผิดชอบเพิ่มเติมระดับพื้นที่

เหตุผลของการทบทวนและปรับปรุง

๑. ปรับการกำหนดมาตรการรับมือฤดูฝนให้เร็วขึ้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปจัดทำแผนปฏิบัติการรับมือได้เร็วขึ้น ส่งผลให้มีการเตรียมการเชิงป้องกันได้ดี

๒. มอบหมายคณะทำงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนครบถ้วนและสอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

ช่วงฤดูแล้ง

๑) ทบทวนและปรับขั้นตอน กิจกรรม

- ช่วงเตรียมการและการสร้างการรับรู้/ก่อนฤดู เพิ่มเติมขั้นตอน/กิจกรรม ความต้องการใช้น้ำสำรองต้นฤดูฝน (กรณีฝนทิ้งช่วง) ปรับจากกิจกรรมการวิเคราะห์สมดุลน้ำ (รายตำบล) เป็นการเตรียมการด้านบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำ จังหวัด/ลุ่มน้ำ/กลุ่มลุ่มน้ำ/ประเทศ และเพิ่มการเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบมาตรการและมอบแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการ

- ช่วงการวิเคราะห์ คาดการณ์ และติดตามสถานการณ์/ระหว่างฤดู การติดตามวิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ พร้อมทั้งติดตามเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง

- ช่วงการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดฤดูกาล (สิ้นสุดฤดู) การสรุปเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมทั้งถอดบทเรียนการดำเนินงานสำหรับเป็นกรอบในการแก้ปัญหาในฤดูกาลถัดไป เช่นเดียวกับปฏิทินฯ ฤดูฝน

๒) ปรับเปลี่ยน...

๒) ปรับเปลี่ยนช่วงเวลา ช่วงเวลาเตรียมการและการสร้างการรับรู้ (จากเดือนกันยายน - ตุลาคม เป็นเดือนกันยายน - ธันวาคม) ขยายช่วงเวลาในการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ทุกภาคส่วนเพิ่มขึ้น

๓) ปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมคณะทำงาน/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน

เหตุผลของการทบทวน และปรับปรุง

๑. ปรับและเพิ่มเติมกิจกรรมเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติยิ่งขึ้น

๒. ปรับช่วงเวลาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และเน้นประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

๓. มอบหมายคณะทำงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนครบถ้วนและสอดคล้องกับแผนการดำเนินการ เช่นเดียวกับปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฤดูฝน ฉบับปรับปรุง

ช่วงเวลาที่ใช้เป็นกรอบเวลาในการดำเนินงานของปฏิทินฯ

ประกอบด้วย ๒ ช่วงเวลา คือ ฤดูฝน และฤดูแล้ง ช่วงฤดูฝน เริ่มเดือนพฤษภาคม สิ้นสุดเดือนตุลาคม ช่วงฤดูแล้ง เริ่มเดือนพฤศจิกายนสิ้นสุดเดือนเมษายนของปีถัดไป โดยจะดำเนินการเช่นนี้ทุกภาคของประเทศไทย ยกเว้น พื้นที่ภาคใต้ฝั่งตะวันออกที่จะแตกต่างจากภาคอื่น ๆ ช่วงฤดูฝน เริ่มเดือนกันยายน สิ้นสุดเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไป ช่วงฤดูแล้ง เริ่มเดือนมีนาคมสิ้นสุดเดือนสิงหาคม

ความเห็นฝ่ายเลขานุการ

เห็นควรมอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่กำหนด เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูฝนและฤดูแล้งอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์

ประธานมีข้อสั่งการเพิ่มเติม ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้ครอบคลุมกับทุกภาค โดยเฉพาะภาคใต้และกำหนดกรอบเวลาให้ชัดเจน เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถปฏิบัติได้ในทิศทางเดียวกัน

มติที่ประชุม

๑. รับทราบการดำเนินงานการทบทวนและปรับปรุงปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๒. เห็นชอบปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ฉบับปรับปรุง และเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติต่อไป โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามที่ฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการฯ เสนอ และให้ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของที่ประชุม และข้อสั่งการของประธานไปพิจารณาดำเนินการ

๓. ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามปฏิทินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรน้ำช่วงฤดูฝนและฤดูแล้งอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์

ระเบียบวาระ...

ระเบียบวาระที่ ๕.๓ แนวทางการนำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการก่อกำเนิดผักตบชวาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เพื่อนำไปทดลองปฏิบัติงานจริงในช่วงฤดูฝนปี ๒๕๖๕

นายสายันต์ ตันพานิช รองผู้ว่าการวิจัยและพัฒนาด้านอุตสาหกรรมชีวภาพ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ผู้เข้าร่วมประชุม รายงานต่อที่ประชุมว่า การวิจัยและพัฒนาการก่อกำเนิดผักตบชวา โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ทำการวิจัยการก่อกำเนิดผักตบชวาด้วยจุลินทรีย์ชีวภาพ โดยการใช้สารสกัดจากสมุนไพรธรรมชาติในพื้นที่ที่มีความเป็นกรดสูง เช่น มะกรูด มะนาว มะม่วงหาวมะนาวโห่ สับปะรด กระเทียม สะเดาป่า เป็นต้น แล้วนำไปหมักกับจุลินทรีย์ที่ได้รับการคัดสรรจากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลผลิตของสารชีวภัณฑ์ได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

นายพงศธร ประภักกรกุล ผู้อำนวยการศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ผู้เข้าร่วมประชุม ให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า สารชีวภัณฑ์เป็นการต่อยอดจากงานวิจัยของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการใช้สารที่ได้จากผักผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวเสริมด้วยจุลินทรีย์ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยในการเร่งการผลิต แล้วจะได้กรดไขมันและกรดอินทรีย์ จะมีผลในการกระตุ้นปากใบและเคลือบผิวใบของผักตบชวาและวัชพืชน้ำ ซึ่งเมื่อถูกยับยั้งการหายใจและสังเคราะห์แสง จะทำให้ผักตบชวาและวัชพืชน้ำเหี่ยวและแห้งตายไปในที่สุด หลังจากประสบความสำเร็จในแปลงทดลองแล้ว จึงได้ขยายผลไปในแหล่งน้ำธรรมชาติและแม่น้ำสายหลักและพื้นที่จริง จำนวน ๘ จุด รวมพื้นที่ประมาณ ๒๘ ไร่ โดยฉีดพ่นจำนวน ๔ ครั้ง โดยเว้นระยะห่างแต่ละครั้งประมาณ ๗ - ๑๔ วัน เพื่อให้สามารถกำจัดได้ถึงขั้นเมล็ดพันธุ์ซึ่งจะมีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีการเดิมที่ใช้การขุดตัก เนื่องจากผักตบชวาที่กำจัดด้วยวิธีนี้จะมีปริมาณและน้ำหนักลดลง ประมาณ ๑๐ - ๑๕ เท่า ส่งผลให้ประหยัดแรงงาน พลังงาน และเวลาในการจัดเก็บ อีกทั้ง สารชีวภัณฑ์นี้มีความปลอดภัย ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ และตะกอนดินใต้น้ำ ตามมาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ รวมทั้งปลอดภัยกับพืชและสัตว์ตามมาตรฐานสากล โดยจะนำไปขยายผลการทดลองที่จังหวัดนครพนม โดยร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมในพื้นที่ ๘๕๕ ไร่ ในการใช้สารชีวภัณฑ์นี้ควบคู่กับวิธีการเดิมในการจัดเก็บ โดยโครงการนี้จะส่งผลกระทบต่อชุมชนในการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากด้วยการใช้พืชพรรณจากเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการจ้างแรงงานในการผลิตสารชีวภัณฑ์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชนในการนำผักตบชวาไปผลิตปุ๋ยและนำไปผลิตไฟฟ้าในโรงไฟฟ้าชีวมวล อีกทั้งยังทำให้ภูมิทัศน์และทัศนียภาพของแหล่งน้ำดีขึ้น สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ต้นทุนค่าวัสดุและค่าฉีดพ่น ประมาณ ๑๕,๐๐๐ - ๒๓,๐๐๐ บาทต่อไร่ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาของแหล่งน้ำ และวิธีการในการฉีดพ่น

ความเห็นฝ่ายเลขานุการ

การก่อกำเนิดผักตบชวาในช่วงที่ผ่านมาใช้เครื่องจักรกลในการก่อกำเนิดผักตบชวาเป็นหลัก และยังไม่สามารถกำจัดได้อย่างยั่งยืน แต่การก่อกำเนิดผักตบชวาโดยการฉีดสารสกัดพืชสมุนไพรเป็นการกำจัดถึงขั้นเมล็ดที่จะแพร่พันธุ์ ซึ่งเป็นการก่อกำเนิดผักตบชวาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงเห็นควรนำแนวทางการนำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการก่อกำเนิดผักตบชวาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เพื่อขยายผลในการก่อกำเนิดผักตบชวาอย่างยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ที่เหมาะสมต่อไป

นายประดิษฐ์...

นายประดิษฐ์ บุญตันตราภีวัฒน์ อนุกรรมการ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่าแนวทางในการกำจัดผักตบชวา ใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ ๒๘ - ๕๖ วัน และในการกำจัดผักตบชวาจาก ๑๐ ส่วน จะมีขยะอื่นๆ ๓ ส่วน ผักตบชวา ๗ ส่วน การนำผักตบชวาแห้งไปทำปุ๋ย ผักตบชวา ๑๐๐ ส่วน จะได้ผักตบแห้ง ๘ ส่วน ซึ่งคิดว่าไม่น่าจะคุ้มค่ากับการดำเนินการ หากเป็นไปได้ขอให้ลดระยะเวลาให้สั้นลง นอกจากนี้ผักตบชวาแพร่พันธุ์โดยเมล็ด เมล็ดของผักตบชวาทกอยู่บริเวณท้องน้ำและจะแพร่พันธุ์ได้รวดเร็วมาก ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการหลายครั้งจึงจะสามารถกำจัดได้ยั่งยืน

ประธานมีข้อสั่งการเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ บูรณาการร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยในการกำหนดพื้นที่ทดลอง และให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติพิจารณาแหล่งงบประมาณในการดำเนินการโดยประสานกับสำนักงบประมาณต่อไป
๒. ให้ขับเคลื่อนงานวิจัยเชิงปฏิบัติการการกำจัดผักตบชวามาทดลองใช้งานได้จริง เพื่อเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำหรับเตรียมการรับมือฤดูฝนต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบแนวทางการนำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการกำจัดผักตบชวาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เพื่อขยายผลในการกำจัดผักตบชวอย่างยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ที่เหมาะสมต่อไป

เลิกประชุม เวลา ๑๑.๔๐ น.

(นายพีระพันธ์ พงกษศิริวรรณ)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

(นางสาวอัญชลี เพ็งหั่วรอ)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

(นายบุญสม ชลพิทักษ์วงศ์)
ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการน้ำแห่งชาติ
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม